

หลักสูตรช่างปูน
จำนวน 56 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหามาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

งานปูน จัดเป็นงานช่างเก่าแก่ จำพวกหนึ่งในสยามประเทศนี้ ทั้งนี้พืงเห็นได้จากซากโบราณสถาน ประเภท เจดีย์สถาน ชนิดเครื่องก่ออิฐถือปูนทำลวดบังประกอบส่วนต่างๆ อย่างประณีตแสดงฝีมือและความสามารถช่างปูน ชั้สูง แต่ทว่าหลักฐานความเป็นมาของช่างปูนรุ่นเก่าๆ นั้นไม่สู้มีหลักฐานสิ่งอื่นๆ แสดงให้ทราบได้ว่าเป็นช่างพวก ไตเป็นผู้สร้างทำ นอกเสียจากรูปแบบที่แสดงฝีมือฝักไฝเท่านั้น

งานปูน หรืองานช่างปูนแต่สมัยก่อน มีชื่อเรียกเป็นคำเก่าอีกอย่างหนึ่งว่า "สหายปูน"งานของช่างปูน อาจจำแนกลักษณะงานของช่างปูนออกได้เป็น 2 ลักษณะ ด้วยกันคือ ช่างปูนงานก่อ ช่างปูนจำพวกนี้ ทำงานในลักษณะการก่อวัสดุชนิดต่างๆ เช่น อิฐ หิน ศิลาแลง เป็นต้น ขึ้นเป็นรูปทรงสิ่ง ต่างๆ ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ก่อเขาม่อขึ้นอ่าง ไปจนกระทั่งก่อพระสถูปเจดีย์ ก่อพระพุทธรูปรางค์ เจดีย์ หรือได้ทำการ ในด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ เครื่องหิน เครื่องอิฐก่อที่ชำรุดให้คืนดีขึ้นดังเดิม

ช่างปูนงานลวดบัว ช่างปูนจำพวกนี้ ทำงานในลักษณะการถือปูนท ำผิวเป็นลวดบัวแบบต่างๆ เช่น บัวคว่ำ บัวหงาย บัวหลังเจียด บัวปากปลิง บัวลูกแก้ว บัวอกไก่ สำหรับประกอบท ำฐานลักษณะต่างๆ เป็นต้นว่า ฐานเชิง บาดร ฐานเท้าสิงห์ ฐานปัทม์ ฐานเฉียง ฐานบัวจกกล ฯลฯ หรือทำการถือปูนจับเหลี่ยมเสาแบบต่างๆ คือ เสาแปดเหลี่ยม เสาอ้อมมุมไม้สิบสอง เสากลม เป็นต้น

งานปูนที่เป็นงานในหน้าที่ของช่างปูนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สำคัญสำหรับงาน คือ ปูน ซึ่งช่างปูนได้ใช้ใน งาน ก่อ ฉาบ และถือปูนเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ มาแต่โบราณ การผสมปูนนี้ ช่างปูน บางคนได้ผสมเนื้อปูนให้มีคุณภาพ เหนียวและคงทนถาวรอยู่ได้นานปี บางคนใช้กระดาซฟางบ้าง หัวบุบุก หัวกลอยบ้าง แม้หัวตันกระดาก็ใช้ตำ ผสมเข้ากับเนื้อปูน เพื่อช่วยเสริมความเหนียวและยึดตัวดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อและประสบการณ์ของช่างปูนแต่ละคน

งานช่างปูนนี้ เมื่อจะทำการคราวหนึ่งๆ จึงทำปูนขึ้นเฉพาะงานคราวนั้น จะทำเตรียมไว้ล่วงหน้านานเป็นแรม เดือนไม่ได้ การทำปูนเตรียมไว้สำหรับงานก่อ ฉาบ จับ ถือปูนเป็นงานค่อนข้างหนักแรง เพราะต้องใช้แรงตำปูนกับ สิ่งที่ผสมร่วมกันนานกว่าจะเข้าเป็นเนื้อเดียวและเหนียวได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองพิจิตร จึงได้นำนโยบายและยุทธศาสตร์ของ กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอาชีพไปสู่การปฏิบัติ เพื่อจัดการศึกษาพัฒนาอาชีพให้ กลุ่มเป้าหมายและประชาชน ให้มีรายได้และประกอบอาชีพที่ยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขันเชิงธุรกิจทั้งใน ระดับภูมิภาคเอเชียและระดับสากล เพื่อให้การจัดการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองพิจิตรเป็นจัดการศึกษาตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการทำขัณฑ์ภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ขัณฑ์ภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ ละพื้นที่ ขัณฑ์ภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ขัณฑ์ภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ขัณฑ์ภาพของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและขัณฑ์ภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่มาจัด การศึกษาอาชีพ
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาอาชีพเรื่องการมืงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
3. มุ่งให้เป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อนอง ผู้อื่น และ สังคม
4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการศึกษาอาชีพร่วมกับภาคีเครือข่าย
5. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิด

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับขัณฑ์ภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมี คุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 56 ชั่วโมง

- ทฤษฎี 9 ชั่วโมง
- ปฏิบัติ 47 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 5 ชั่วโมง
 - 1.1 ความสำคัญและประโยชน์ของงานช่างปูน
 - 1.2 การประกอบอาชีพช่างปูน - คุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพช่าง
 - 1.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับช่างปูน
 - 1.3.1 รูปแบบและโครงสร้าง
 - 1.3.2 ส่วนผสมของปูน
 - 1.4 ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้
 - 1.5 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์

2. ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน 39 ชั่วโมง

- 2.1 การเตรียมพื้นที่
- 2.2 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
- 2.3 วิธีการเทพูน/การผสมปูน/การก่อ/การฉาบ
- 2.4 วิธีการเก็บงาน
- 2.5 วิธีการเก็บรายละเอียดของชิ้นงาน

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ จำนวน 10 ชั่วโมง

- 3.1 การคำนวณพื้นที่ และคำนวณราคาในการก่อสร้าง
- 3.2 การประชาสัมพันธ์ และการหาลูกค้า
- 3.3 การควบคุมมาตรฐานของการบริการ

4. โครงการประกอบอาชีพ จำนวน 2 ชั่วโมง

- 4.1 ความสำคัญของโครงการ
- 4.2 ประโยชน์ของโครงการ
- 4.3 องค์ประกอบของโครงการ
- 4.4 การเขียนโครงการ
- 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
2. จัดกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการ SWOT รวมทั้งการศึกษาดูงาน เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประกอบอาชีพ
3. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ
 - เรียนรู้จากวิทยากร
 - เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสาร / ใบความรู้
2. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
3. วัสดุจริง

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรช่างปูน จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ	1. ผู้เรียนบอก ความสำคัญและประโยชน์ของงานช่าง ปูนได้ 2. วิเคราะห์ตนเองใน การ ประกอบอาชีพช่าง ปูนสามารถ บอก คุณธรรม จริยธรรม สำหรับ อาชีพช่างปูน ได้ 3. บอกวิธีการปูนได้ 4. อธิบายวิธีการรักษา ความปลอดภัยจาก การใช้เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ได้	1. ช่องทางการ ประกอบอาชีพ 1.1 ความสำคัญและ ประโยชน์ของ การ ทำงานปูน 1.2 วิเคราะห์ตนเองใน การประกอบอาชีพช่าง ปูน และคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพ 2. ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับช่างปูน 2.1 ชนิดของการปูน 2.2 เทคนิคการทำงาน ปูน 2.3 ประเภทของ เครื่องมือที่ใช้และวิธีใช้ ในการทำงานปูน 2.4 ความปลอดภัยใน การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์	1. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสาร ใบความรู้ สื่อ อินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับความสำคัญ ประโยชน์ความรู้เบื้องต้น คุณธรรม จริยธรรมเกี่ยวกับการทำงานปูน 2. ผู้เรียนสอบถาม สัมภาษณ์ พุดคุยกับช่างปูน เกี่ยวกับอาชีพช่าง 3. นำข้อมูลจากการศึกษาสื่อ และจากการ สัมภาษณ์ มา วิเคราะห์ตนเอง เพื่อตัดสินใจ ประกอบอาชีพ 4. นำผลการวิเคราะห์มาแลกเปลี่ยนกับผู้รู้ เพื่อน ในกลุ่ม และวิทยากร 5. สรุปช่องทางการประกอบอาชีพและตัดสินใจ ของตนเอง	5 ชั่วโมง	-
2. ทักษะการประกอบอาชีพ	1. เตรียมพื้นที่ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ ในการทำงานปูนได้ 2. การทำงานปูน ถูกต้อง 3. เก็บรายละเอียดของ งานได้เรียบร้อย สวยงาม 4. สรุปขั้นตอนและ เทคนิคการทำงานได้ ครบทุกขั้นตอน	1. การคำนวณพื้นที่ และการคำนวณ ราคา 1.1 การคำนวณราคาในการทำงานปูน 2. การประชาสัมพันธ์และการหาลูกค้า 3. การควบคุมมาตรฐานของการบริการ 4. การเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า	1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับประเภทของการทำงานปูน 2. ผู้เรียนศึกษาดูงานและสัมภาษณ์/สนทนากับผู้ประกอบการ 3. ผู้เรียนชมการสาธิตของวิทยากรพร้อม สัมภาษณ์ขั้นตอนและวิธีการเชื่อมทุกวิธี 4. ผู้เรียนฝึกการเชื่อมทุกวิธี และฝึกเก็บ รายละเอียดของงานตามใบงานจนชำนาญ 5. ผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันสรุปขั้นตอนและ เทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน		39 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการ ในการประกอบ อาชีพ	1. คำนวณพื้นที่และราคา ค่าแรง ค่าวัสดุในการทำงานปูนได้ 2. หาลูกค้าและ ประชาสัมพันธ์งานปูนได้ 3. อธิบายมาตรฐานของ การ บริการได้ 4. เปรียบเทียบราคากับ ลูกค้าได้อย่างรอบรู้และ เป็นที่พึงพอใจ ของลูกค้า 5. สรุปกระบวนการ บริหาร จัดการ ในการ ประกอบอาชีพช่วง ก่อสร้างที่พึงประสงค์ของ ลูกค้าได้	1. การคำนวณพื้นที่ และการคำนวณ ราคา 1.1 การคำนวณราคา ในการทำงานปูน 2. การประชาสัมพันธ์ และการหาลูกค้า 3. การควบคุม มาตรฐานของการบริการ 4. การเปรียบเทียบ ราคากับลูกค้า	1. ผู้เรียนศึกษาไปความรู้เรื่องการคำนวณพื้นที่และ การคำนวณราคาค่าแรงและวัสดุ การหาลูกค้า การประชาสัมพันธ์มาตรฐานของการบริการ และการ เปรียบเทียบราคา 2. ผู้เรียนฝึกคำนวณพื้นที่ ราคาค่าแรง และวัสดุการหาลูกค้า และวิธีการประชาสัมพันธ์ 3. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงาน และฝึกเปรียบเทียบราคากับ ลูกค้า โดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริง 4. ผู้เรียน และผู้สอน สรุปกระบวนการบริหาร จัดการในการประกอบอาชีพช่วงปูนได้	2	8 ชั่วโมง
4. โครงการประกอบอาชีพ	1. บอกความสำคัญของ โครงการอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของ โครงการอาชีพได้ 3. บอกองค์ประกอบ ของ โครงการอาชีพได้ 4. อธิบายความหมาย ของ องค์ประกอบของ โครงการอาชีพได้ 5. อธิบายลักษณะการ เขียนที่ดีของ องค์ประกอบของ โครงการอาชีพได้	1. ความสำคัญของ โครงการอาชีพ 2. ประโยชน์ของ โครงการอาชีพ 3. องค์ประกอบของ โครงการประกอบ อาชีพ 4. การเขียนโครงการ อาชีพ 5. การประเมินความ เหมาะสม และ สอดคล้องของโครงการ อาชีพ	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากไปความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของ โครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความ คิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการ เรียนรู้ 2. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากไปความรู้เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อ สรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการ อาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง 3. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการ อาชีพ 4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความ เหมาะสม และสอดคล้องของโครงการอาชีพ	2 ชั่วโมง	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	6. เขียนโครงการในแต่ ละ องค์ประกอบให้ เหมาะสมและ ถูกต้อง ได้ 7. ตรวจสอบความ เหมาะสม และ สอดคล้องของโครงการ อาชีพ ได้		5. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสม และถูกต้อง 6. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของ ตนเอง เพื่อ เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ		